

OLERKIAK

JOSU BAEZEN OLERKIAK

Promesa

Beti dago esatekorik:
erromesak iritsi dira,
amaitzear dute ibilaldia.
Atzean utzi dute
harresiak mugatutakoa,
eta lotuta daudenen garrasiak
aipatzen dituzte.

Beti dago esatekorik,
asko gustatzen da
itzal sakonetik ihes egitea
eta eztizko eskaintza
gizaki askearen alde
pausatzen uztea.

Beti dago esatekorik,
zeharkatutako zenbait eremutan
eguzkiaren printzek,
zuzenki,

zuzenean,
lurra jotzen dutenean.

Beti dago esatekorik,
erreka bazterreko
haltz hostoen geruza lodiaren itzala
bilatzen denean,
edo iturri inguruko hezea
adiskide on gertatzen denean.

Beti dago esatekorik:
ur mantsoen onura,
ur bortitzaren asaldatze,
urruneko hodeiertza
gandu artean galdurik.

Erromes nekatua naiz,
ontasunaren gailurra ospatzen dut.

Amets zoragarrienaren ontzian,
zakuan
erortzearen inpresioa,
guztia,
munduaren erdiari
eskaini nahi diot,
nahiz eta beste erdiak
ezer ez jakin.

Epilogoa

Irakur ipuinak niri,
ez dut besterik nahi.

Ederra eta ez hain ederra izan dena,
xamurragoa dadin ondorengoan,
ni ezagutu nauenaren ondorenean.

Irakurri ipuinak niri.

Handia izan zara, bizitza, handia.
Sortu nintzenetik handia.
Hobekuntzaren ahalmenak
garatu dezala
izatearen lohi zulo
izan dudana.

Irakurri ipuinak niri,
entzule natzaizue, irakurri.

Zuek, badakizue nortzuk
eta badakizue zenbait.

Irakurri niri ipuinak.

Gizaki pentsatzaile,
abere berezia,
naturaren seme partikularra,
hilkorra izatea naturala den bezalaxe,
aurre-iritziak saihestu

eta amaren altzoan jaso nituen bezalaxe,
errezitatu ipuinak.

Entzun nahi ditut
izara zuriaren gainean so.

Entzule natzaizueke,eta
ahal baldin badut
nire begitarteko irribarrea
eskainiko dizuet.

Down

Zuka ari natzaizu,
usain epela nabari dezazun
ia zentzumen bakarra
geratzen zaizun honetan.

Hemen dirauzu,
xalotasunaren bilakaera soilik
ezagutu duzun horrek.

Hemen dirauzu,
zabarkeriaren ezaguera ezak sortutako
emozio alaietan murgildurik.

Hemen dirauzu,
bihotzaren bideari soilik jarraiki.
Hemen dirauzu,
etsi oneko gizakiaren
ikono osasuntsua.

Sortu zintuen
ama apalak
sendian maitasunaren lurruna
txertatu zenuela zioen.

Ume honen egunsentiek
ezabaezinezko ONTASUN hitza
islatzen dute,
zioen aitak.

Mundutarren maltzurkeriak
menderatu ez zaituen
ispilu enbidiagarria.

Zure esku barru zimurretan
begiratzen duzu sarritan
eta badirudi hor ikusten duzula
bihotz amultsuaren marrazkia,
zure jokabidearen funtsa.

Mitxoleta gorria,
mitxoleta zara
belardiaren erdian.

Sagastiko arima bakar miresgarria.

Izana-izena

Izanaren mirak
oraindik erasotzen du:
sasoiak,
proiektu ohiak,
amodioa,
gorputz harmoniatsua.

Geroaren ikuskerak
pizten ditu begiak.

Egin duzuna izan daiteke
geroko jolasa,
optimista janzkia soinean.

Geroa da.
Orain geroa da
eta izkutuan nabil
zimurtzen hasitako
gorputzean bildurik.

Ximeltzen hasi diren begien distirak
behin eta berriz dio:
zertarako deitu erantzuten ez duen iraganari?

Optimista izatearen gordina,
gizarte loraturen esperantzan omen.

Hala eta guztiz ere,
izanaren mirak

erasotzen du.

Izanaren espazioan
labirinto nahasi bat ikusten da
eta nahasmen horretan
ezetsita gertatzen gara.

Iragan desagertuan
naturari itsatsia gelditu nintzen,
haitzuri artean jaiotzen den
nere oroitzapeneko *Iturria* izenari atxikita.

Arrats zurietan

Estalki zuriz jantzitako
izadi emankorra.

Bakardadean,
isiltasun zuria
eta pentsamendu sosegatuak
partekatu ditugu.

Arrats zurietan,
laino maxkalak hodeiertzean,
giza lurrina aurrean.

Arrats zurietan,
kaxkabeltz urduria
doinu motzetan
hegoak astintzen,
urritzaren babesean.

Bestela izan zedin
hainbestetan ahalegindu naizen giza eremuan,
desanparatuen ahots sakabanatuak
ugaltzen ari dira.

Arrats zurietan,
errekaren beste aldean
lumadi deigarria:
hegeberak, motots beltz dotorez jantziak.

Hotzetako bidaiari xamurrak.

Arrats zurietan,
beltza da itsasoa
eta lerrokatze behartuetan dirauen desanpara-
tuak,
mutilatutako gizarte honen lotsa-ezetan
murgildurik,
bakarturik jarraitzen du.

Iluntzeko bakardadean
izadi isila
eta zuriaren gainean
doazenen oinatz izoztuak,
ilargi beteak islatuak.

Haize hezearen brisa aurpegian,
berriro elurra hasi du.

Egunsenti berri

Ekialdetik azaldu da eguzkia,
itzal guztiak gaindituta.

Ur-hotsak kolorea hartu du,
espaloiak,
bideak
gorpuztu egin dira.
Egunsenti berria.

Egunsenti berriak
agur beroak eskaintzen dizkio
doanari,
datorrenari.

Egunsenti berrian
portura iritsiko da
ontzi betea,
eta girlandaz apaindutako
inguru irrikatsuetan,
argiz mozkor,
ospatze hotsak
izango dira.

Egunsenti berrian,
lo gozotik esnatutako
bihotz ameslariak,
laino zuriak biribilka,
diosal hunkigarrietan zoro
ikusiko ditu.

Noizbait,
hotsandiko egunsentia
gertatuko da,
gizatxarrak zapuztutakoen artean txertaturik.

Noizbait,
munduko lurrazalean.

Begirada luzeak

Bakardade handiengan arnaslarri,
isiltasun izugarria lagun.

Memento batean,
zorionaren ispilatze bat bailitzan,
leihoak disdiratsu
urrezko
bihurtu ziren.

Sortaldeko eguzkiaren lehen printzak aitzakia.

Begirada luzeak
hodeiartza harrapatu zuen
eta guztiak
lur emankorra zirudien,
manipulatu gabea.

Naturaren maizter
sentitu nintzen behingoz

Arrats gorrietan

Arrats gorrietan
jolas hotsak entzuten dira,
pozezko zalapartak
atari inguruetan.

Haur hizkuntzaren distirak
xurgatutako atmosfera askatzailea.

Arrats gorrietan,
euri tantanek
kilikatzen ninduten;
leiho ondoan
xuxurlatze hotsa
hurrengo jolasaren asmakizunetan.

Arrats gorrietan,
haurra izaten ikasi nuen.

Arrats gorriak:
lehortutako osinetan,
hozkirri diseatuak.

Zintzilik dirau
egurrezko uztai lotsatiak,
pipi begiz so eginez,
lekukoaren zain.

Logabeko gauak

Logabeko gauetan,
hilkorren pauso hotsak
apaltzen dira
eta kanpaiek
isiltasuna agurtzen dute.

Logabeko gauetan
sekretuak berrikusten dira.

Egunen batean
ezezagunen artean
esango genituenak
marrazten ditugu
sabaiaaren geometrian.

Logabeko gauetan
erreinu bat sortzen da.
Logabeko gaua,
pozaren eta atsekabearen estalpe
bilakatzen da.

Norbera denaren,
nolakoa denaren,
parodia imaginarioan
gizon pentsakorren txanda
gertatzen da..
Benetan hitz egiten dute ezezagunek.

Logabeko gauetan,

inor, bazara.

Ez dakit ordea,
inori axolarik dion.

Bart, ez dut txintik aditu.

Atsedenaldia

Nire parajera iristeko
harkaitz tartetako
bidezidor bihurriak igaro behar dira.

Arbola hostotsuen itzaletan
errekan gora joan.

Baserri zurixken
atari aurretan diosal,
usoaren hegaldi uhindunaren
norabidea jarrai.

Nire parajera iristeko
ez presaka ibili.

Gaurko ideien mundua,
mundu aurrerakoia,
edozeri aurre hartu nahi diozun
mundu aurrerakoia,
ez presaka ibili.

Argi izpi ikus ezinak
bakardadearen sakontasunean
irauten du,
eta nire parajera iristeko
isiltasun handiz narama,
nire izpiritua gidatuz.

Sentimenduek bultzatuta,
aitzakiarik pilatu gabe
nire parajera iristeko
irribarre sanoenak
bideratzen nau
bidezidor bihurrietan.

Urteen joanak
eragin suntsitzailea islatzen du
harkaitz higatuetan.

Soilgune zerutiarrean
egingo dut
argi urratzea.

Nire parajea.

Burkoa

Amets zoroenak ezagutzen ditu
nire burkoak.

Jakiunde haundiko
lagun mina da.

Hitz egingo balu
ideia nahasiak,
ulergaitzak,
adieraziko lituzke.

Beti ere nire komenientziara,
lagun fina.

Animalia ezezagunak
marrztuko lituzke,
suge munstro hegalariak,
animalia fantastikoak.

Hitz egingo balu,
nire burkoak
hitz egingo balu,
ezkutuko pasarteaz mintzatzen garela
esango luke
eta konjuru haundienek
sortzen dituzten dardarizoek
esnatzen nautela
zenbait pasadizotan.

Gaur, burko azal berria
jarriko dizut
ea iturri ezkutuetarako bidaia
egokitzen zaigun.

Kimuak

Bizitzaren usainak irauten duen bitartean
kimu berriak mintzo dira,
eta ez hain berriak.

Badakit,
haize hotzarekin borrokan
nahiz eta sufritu,
loratu egingo direla
bizitzaren usaina akuilu.

Gure iragana gogoratuko digute,
tristura, hilkorra balitz bezala.

Atzean utzitakoaz damurik gabe,
bizitzako usainak irauten duen bitartean,
pozaren kimu berriak loratuko dira.

Badakidalako
ez tristura
ez eta ere poza
ez direla hilkorrak.

Ohiturak

Bidegurutzera iristerakoan
zalantzazko jokabide nahasiak
kilikatzen nau.

Haizeak lainoak mugitzen dituen eran gertat-
zeak
iratzarri egiten nau.

Laino nabigatzaile sotila bihurtu.

Lauhazkan ala mantso,
kulunkan ala finko,
mugimendu berritzaileak amets.

Argiaren itzaltze eta piztearen tika eskuratzea
ez da derrigorrezkoa.

Esker oneko keinu bat
zuzentzen diot bizitzari
egunerokotasuna hautsi zen unea
ospatu nahian.

Josu Baez